

FRA KAMPDAGENE I JULI, 1918

Den hede julisol nedsender sine stråler over Champagnes ødemarker. Flere dage har luften været så trykkende, at det næsten ikke er til at drage ånde. Måske kommer det også af den stadig tiltagende spænding i krigssituationen, thi siden 1. juli, har her især fra tyskernes side været udfoldet en travl virksomhed at skaffe tropper og ammunition, til fronter, som tyder på, at noget stort er i gære.

Vi har opslået vor lejr på en stejl affaldende skrænt, der er svagt bevokset med træer. Om dagen lever vi temmeligt fredeligt. men om natten suser projektilerne hen over os og vejene omkring os, ligger hele natten under en morderisk, fransk granatild, så at sove er der ikketale om. Ofte må vi de lange nætter vandre omkring i de fugtige stoller (det er lange underjordiske gange) der er gravet ind i bjergsiden og går skråt ned ad, med ansigtet tæt indesluttet i de uhyggelige gasmasker, for ikke at blive overraskede af de giftige gasarter, der oftr udvikler sig ved ved dertil indrettede projektilers detonation.

Alt som forberedelserne til den frygtelige kamp skrider fremad, bliverbliver også den franske ild mere livlig. Særlig slemme er dagene d. olo. 11. og 14 juli. Sidstnævnte dag henved aftentide, går jeg en lille tur gennem lejren og betragter det brogede feltliv, der i grunden tager sig ganske fredeligt ud i denne lune sommer aftenstund. Et par hundrede meter fra mig, ved skrænten fod, holder en ammnitionskolonne rast. Hestene græsser roligt og soldaterne koger deres aftensmad. Da med et, afbrydes stilheden af et dmpt drøn, som jeg straks høre et afskud af en fransk kanon. i det næste øjeblik høres en granats uhyggelige sus gennem luften og midt i den fredeligt rastende kolonne slår den ned og eksploderer med en øredøvende larm. Billedet er med et , heste og folk spredes i vild flugt fra hinanden. Et par sårede soldater råber om hjælp, et par heste bliver liggende, dødeligt ramt. Højt oppe i luften kredser en fransk flyver, der nedkaster røde lyskugler, et tegn på at ilden kan fortsættes, da skuddene ligger gunstigt, atter de dumpe drøn, denne gang tre i umiddelbar rækkefølge, de uhyggelige sus og----, de tre skud ligger spredt blandt de flygtende folk og heste. Atter de samme skrækkelige råb af sårede og lemlastede mennesker, hvor frygtelig i denne ellers så kønne aftenstund.

Så hurtigt, som muligt, skynder vi os nu fra lejren, hen til ulykkesstedet, at bringe de sårede hjælp. Desværre er dette i de fleste tilfælde til ingen nytte. Hvor granaterne har gjort deres værk, der er vi små mennesker, for det meste magtesløse. De fleste er ramt så hårdt, så døden allerede er indtrådt. Til disse, seks ialt, kastes der en fællesgrav, derude på den åbne mark. Lemmelig lægges de derned, uden salmesang og ligtale, men hver især af os føler i sit indre vistnok har følelsen af afmægtighed og er små overfor døden, for hvilken vi alle engang, tidlig eller silde skal bøje os alle. Tilstedeværende ansigter bærer præg af de alvorlige tanker, de vist i dette øjeblik behersker sindene. Nu træder kolonnens fører, en ung løjtnant, hen til graven, han blotter hovedet, folder hænderne og med stille vemodig røst, beder han ved den åbne grav et Fadervor.

Efter denne korte men meningsfulde andagt, kastes graventil. Næppe er jeg nået tilbage til lejren, før franskmændene igen åbner ilden. Denne gang har han vor lejr som mål. Heldigvis ligger denne så gunstigt, midt på den temmelig stejle skrænt, at de fleste skud går over os og ender nede i dalen 20 - 30 m. under os.

Henved 11-tiden kommer en mand løbende, deres opholdssted, en nyopført træbarak, er skudt itu, Heldigvis er ingen blevet såret. I hast får jeg alle omkvarteret og stuvet sammen, i de før nævnte stoller, et ubekvemt, men i sådanne tider, dog et ret behageligt kvarter. Her er man da i det mindste nogenlunde skudsikker. Skydningen tager til eftersom yiden skrider frem og jeg længes efter at klokken skål blive 1. På dette tidspunkt skal nemlig det tyske angreb begynde. Intet er nemlig mere oprivende end at ligge afventende og lade sig overdænge med granater af de fjentlige. Endelig er klokken 1. og som med et slag, sætter den tyske trommeild ind. Henved 1500 kanoner skyder i hurtigild projektiler fra de mindste til de største og sværeste kalibere ind mod den franske stilling. Lyskastere arbejder ustandseligt, blinkapparatet morser korte telegrammer mellem observeringen og kommandostabene. og så dertil den øredøvende larm af kanonernes afskud og projektilernes eksplosioner.

Henad morgenstunden, forsøger jeg at telefonere ud til mit batterie men desværre, alle ledninger er skudt itu, der er ingen forbindelse at få. Op på formiddagen kommer en telefonist ind til mig, på kontoret. Han kommer fra stillingen og blodet løber ham ned over ansigtet af et sår, som en granatsplint har tilføjet ham i hovedet. Jeg vil straks i færd med at forbinde ham, men han afslår det, det er kun

en ubetydelig, men desværre, siger han, er begge officerer sårede, den ene temmelig hårdt, Batteriet er uden fører og ingen ved hvad de skal gøre. Mens han beretter dette ser jeg at hans højre øre og kind er stærkt ophovne og spørger om årsagen. Åh, siger han, det er vist en bi eller myg der har stukket mig. jeg lagde høre-
ren af telefonen et øjeblik i græsset og da jeg satte den til øret igen, mærkede jeg det. Nu vidste jeg straks årsagen. Græsset, hvor han havde lagt høre-
ren, havde været forgiftet af de frygtelige gasarter og disse var nu årsagen til den stærke ophvnen. Disse gasarter er nemlig så frygtelige, at de formligt æder kødet og det eneste middel derimod er indgnidning med klokalk. Dette var også altid ved hånden og efter, at han foreløbig var blevet behandlet dermed, sendte jeg ham til forbindingspladsen.

Den franske ild dem var rettet mod vores lejr, var forstummet og jeg kravler op ad skrænten, for deroppe fra at følge kampens gang. Jorden ryster formelig af den voldsomme artilleri-
duel, der udkæmpes der forude. To rækker lænkeballoner kendetegner de to linier. Forude styres en tysk observationsflyver frem mod de franske linier. den er omgivet af flere lette jagtflyvere af Fokker typen, der har til opgave at skærme mod de franske angreb. Pludselig høre jeg lige i min nærhed, lyden af fremmede motorer, Det er en kæk amerikansk flyver, der har tagetsigte på en tysk lænkeballon. Somen høg overfalder en høne, sådan suser han fra oven skråt nedad på ballonen. Nu høres et maskingeværs tikken og et øjeblik efter står en mægtig flamme ud af ballonens gasbeholder. Nu springer en mand, forsynet med faldskærm ud af gondolen. Han daler langsomt med små svingninger nedad mod jorden. En anden følger efter, Men desværre, han kommer ikke langt nok ud til siden, flammerne får fat i hans faldskærm og staklen suser ned i dybet, han er fortabt.

Medens jeg betragter dette rædselsfulde og dog tillige storslåede skuespil, kommer en mand henimod mig. Det er min batterifører, Løjtnant T., høre arm bærer han i bind og hans ansigt er fortrukket af smerte. Efter at have hilst, siger han med brudt sene: "Det ser sørgeligt ud derude, angrebet er i stå, ja franskmanden er somme steder i modangreb stødt frem over vore linier. Vort batteri ligger under den sværeste ild. Samtidig med mig bar de også løjtnant V. og tre mand bort, der er nok kommen flere til siden. Batteriet er fuldstændig afskåret og uden ledelse, løjtnant L. der opholder sig her i lejren, må øjeblikkelig derud.

Vi følges ad, hen til løjtnant LL. han går foran jeg bagefter, hvor nedbøjet er han, den ellers så stolte og modige mand

der med støste hengivenhed i over fire år tappert har kæmpet for land og folk. Han føler vist i dette øjeblik, hvilken skæbne, der frister det stolte Tyskland. Løjtnant L. kommer os i møde og udtaler sin beklagelse over det skete. Uden omsvøb, fortæller batteriføreren ham, hvorledes det står til derude. Da synker han sammen, den eller så militæriske løjtnant L. Han er dagenfør, vendt tilbage fra en orlov i Hjemmet, hvor han tog afsked sin hustru og to små børn. Jeg kan ikke, stønner han, jeg har ikke min udrustning og jeg har ingen gasmaske, det er den visse død at gå derind udenden. Batteriføreren måler ham med et foragtelig blik. Han vender sig mod mig: "Andersen, vil de tage dem af batteriet, de stakkels folk har ikke fortjent, at de ofres, fordi ingen vil tage sig af dem!" Javel er mit svar og jeg belaver mig straks til at gå. Endnu et håndtryk og et levvel og måske det sidste af den sårede mand, der altid har været så ærlig og rettænkende, overfor sine undergivne og jeg gør mig færdig til rejsen.

Det tager ikke lang tid. Iført en let sommerfrakke, gasmasken i beredskab på brystet, pistolen med otte skud i bæltet og stålhelmen trykket godt ned over panden, begiver jeg mig på vej, ud til batteriet. I afstand ser jeg hvorledes stilingen derude overdænges med granater og svære miner. Hver gang et projektil slår ned ser jeg den lodrette røgsøjler stige til vejrs og jordklumper og jord kastes ud til siden. Det ser frygtelig ud på nært hold og der skal jeg ind, i dette helvede, jeg gysero ser tilbage, Hvorfor skal jeg sætte mit liv på spil. Så jeg ikke helst at tyskerne knuses fuldstændigt. Jo, sandeligt, men ikke den enkelte mand. Er hans liv ikke så meget værd som mit. Jeg ved at dersom jeg bliver derude, da vil jeg blive begravet af min kære gamle mor og far, af søskende og at venner. Men har de, der nu ligger hjælpeløse derude ikke også en mor derhjemme. Jo, sandelig, de vil savnes lige så meget som mig. Her gælder det ikke en begejstret kamp for folk og Tyskland, men her gælder det om at frelse, måske mange mennesker og da bør jeg ikke vige tilbage. Jeg har et ansvar, en pligt, overfor dem derude, for hver enkelt der er betroet min omsorg og derfor, kun fremad.

Snart er jeg midt i ilden. Nu gælder det om at holde hver nerve anspændt til det yderste. Aferfaring, lærer man at bedømme på afskuddene, om vedkommende granater vil slå ned i nærheden eller ej og jeg lytter derfor spændt, altsom jeg går fremad. Nu kommer der en - - i samme øjeblik ligger jeg pladask på jorden. Rigtig

den slår ned omtrent 20 m. foran mig, splinter og jord fare hvinden hen over mig. Med lynets hurtighed er jeg på benene og frem styrter jeg, for at kaste mig idet hul, den sidste granat efterlod sig. det er nemlig en kendsgerning, at af hundrede granater, falder sjældent to på samme sted, selv om de er nok så velrettede. atter falder granater foran og bagved mig og i pausen arbejder jeg mig stadig fremad. Endelig når jeg ud til batteriet. Det ser sørgeligt ud. Jorden er fuldstændig omrodet af granater. Folkerne har søgt skjul i løbegravene, der forbinder de enkelte kanoner med hverandre eller her nedgravet sig enkeltvis i små huller. Telefonisterne har indrettet i en ret rummelig jordhule med 25 - 30 cm jord ovenpå, de er nogenlunde sikrede mod splinter. Hos dem skal jeg også have mit opholdssted. Dajeg kommer derind sidder en ung oversergeant bøjet over en mængde tabeller, som er udarbejdet i forvejen. Jeg spørger hvorledes det står til. "Sørgeligt", siger han, "vi er fuldstændig afskåren, alle ledninger er itu". Jeg spørger hvornår sidst vejrberetning er kommet. "For 6 timer siden", svare han. Disse plejer at komme fra et meteorologisk institut, hveranden time, da vejret har storindflydelse på skydningen. Dermed kan vi altså ikke me gne . Jeg går ud for at se, om alt er i orden ifald vi bliver nødsagede til at skyde. Skuddene falder nu kun enkeltvis og helt sjældent. Jeg kommer op foran batteriet og ser forud. Også derude synes det roligere. Da, pludselig ser jeg grønne raketter stige til vejrs, det er vort infanteri, der på denne måde forlanger spærreild. jeg retter i hast en viser på et i terrenet nøjagtigt orienteret kort ind efter signaturerne, den viser i retning af Ripont mølle. Dernæst måler jeg afstanden fra hovedretningen til siden og afstanden fra batteriet til den plet, hvor sugdene skal ligge og i samme øjeblik giver jeg kommando "Spærreild, Ripont mølle. Hovedretning 12.-1850.- 3 skud. næppe er kommandoen udtalt, før folkene baksær med de svære kanoner og snart fyrer den første kanon, straks efterfulgt af 2. og 3. Jeg observerer gennem mit glas. Efter at skuddene er faldet, sendes røde signaler til vejrs, et teng på, at de ligger for langt. I hast prøver jeg afstanden på kortet. Den stemmer. Hvad er der så i vejen ? Nu har jeg det, Krudtet er blevet opvarmet af solen og forbrænder under et stærkere gastryk. "1825" er mit næste kommando. lo grupper. det vil sige at hvert skyts afgiver lo skud på en og samme afstand i hurtigild. Knap syv minutter efter melder de enkelte kanonkommandører, at de lo skud er afgivet, fra infanteriet kommer der ingen flere signaler. Vor ild har altså bevaret dem

fra franskmandens angreb.

Kanonbetjeningen kan nu tage sig et hvil og telefonfolkene må i gang med at lappe den sønderskudte ledning sammen. Den første forbindelse jeg får, er med battallionen. kommandøren er selv ved apparatet. Det er det første af sine batterier, han har forbindelse med og glæder sig sikkert derover. Jeg forklarer ham, hvorledes det står til og beder ham virke hen til, at vi så snart, som muligt bliver trukket ud af denne stilling, da den aldeles uholdbar i forsvarsøjemed. Han lover at gøre sit bedste, men forløbig må vi vente og se tiden an. Imidlertid er feltkøkkenet nået ud til os. Den modige sergeant, der er ansvarlig for forplejningen, har trodset den franske ild og er også uden synderligt uheld nået ud til os. Det tages formelig i storm af de stakkels, overanstrengte og udvågede folk. Efter at de har spist, giver jeg dem lov til at tage et hvil og jeg overtager selv vagten. Eftermiddagen forløber rolig. Mod aften kommer der befaling fra battallionen om at forblive i stillingen i endnu 3 dage, for at dække infanteriets tilbagetog, dog med den bemærkning at vi kun skal skyde når infanteriet forlanger spærreild. Vi indretter os så nogle jordhuler i en forladt stilling, ved siden batteri og ~~der~~ søger vi tilflugt, når franskmændene retter ilden mod vort batteri. Efterhånden som dagene går, tilintetgøres vor stilling næsten fuldstændig og da vi d. 19. juli om natten endelig får lov at rømme den, er den næsten jævnet med jorden. Kun een af vore fire kanoner er i brugbar stand og ligeledes er folkenes udrustning ilde tilredt. Vi trækker omkring 3 km. tilbage i en god udbygget stilling. løjtnant L. overtager nu kommandoen og jeg vender tilbage til min skrivestue. Den 23. juli forlader jeg batteriet, for at tilbringe 4 ugers orlov hjemme.

" Nattergalelejren" ved

Sechoult Chanthhoig 1918

Champagne